

Ольга МАЛЮТА

кандидат історичних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1970-7260>

e-mail: maliutaov@gmail.com

ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В КОНТЕКСТІ АСИМЕТРИЧНИХ ВИКЛИКІВ, МИРОТВОРЧОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ

На основі аналізу писемних іноземних та українських джерел визначено актуальність дослідження української державності. Вивчено значення й застосування дефініції «державність» у світовій та українській науці. Виявлено відмінність семантичного ряду, закладеного в основу однієї і тієї ж самої дефініції українськими й іноземними вченими.

Визначено необхідність переосмислення теоретичних підходів до дослідження державності як умови існування міжнародної безпеки, обумовленої створенням нового міжнародного порядку, необхідністю інтерпретувати власний національний історіографічний багаж відповідно до потреб світового виміру й віднайти раціональну парадигму дослідження української державності. Альтернативою такого підходу визначено здатність оцінювати й порівнювати державність у вимірі світових процесів сучасності, конкретно-історичних прикладів окремих територій, описувати в контексті зрозумілої дослідникові та читачеві методології й термінології.

Визначено потребу наукової спільноти мати зрозумілі підходи до вивчення української державності, однаково застосовувати понятійно-категоріальний апарат до всіх процесів боротьби за державність, державотворення. Порівняно здобутки світової й української історіографії щодо дослідження категорії «державність». Встановлено, що у світовій науці наукову категорію «державність» вивчають історія, політичні науки, міжнародна економіка та міжнародне право. Розглянуто державність у контексті поглядів учених-істориків, політологів, економістів-міжнародників, юристів-міжнародників.

Проаналізовано «державність» у контексті досліджень міжнародної економіки як здатність здобутків і впливу економічного розвитку на здобуття державності й ефект впливу на економіку та навпаки – міжнародних економічних відносин на державність. Розглянуто чотири наукові парадигми дослідження української державності, визначено їх переваги та недоліки, можливість співіснувати в демократичних умовах наукового середовища. Досліджено ймовірність переосмислення теоретичних підходів вивчення української державності в ракурсі критеріїв міжнародного права. За результатами ґрунтовного аналізу наукових досліджень визначено, що найоптимальніший теоретичний підхід до вивчення української державності – підхід відповідно до забезпечення критеріїв набуття міжнародної правосуб'єктності: постійного населення, визначеної території, уряду, здатності вступати у відносини з іншими державами.

Ключові слова: державність, теоретичні підходи, українська державність, миротворчість, конкурентоспроможність.

Турбулентні виклики світової безпеці та воєнні дії в Україні спричиняють потребу переосмислення теоретичних підходів до розгляду й дослідження першооснов міжнародного порядку, одна з яких – державність. Українська державність від часу відновлення незалежності – це актуальна наукова проблема та значущий предмет спеціальних наукових студій. Її актуальність посилює потреба наукової спільноти одновимірно розуміти стан і смисл наукової проблеми й інтерпретувати науковий результат. Міжнародний порядок, підґрунтям якого є передусім міждержавні відносини, передбачає і гарантує державність як умову існування міжнародної безпеки. Звідси виникає необхідність інтерпретувати власний національний історіографічний багаж відповідно до потреб світового виміру, переосмислити теоретичні підходи, віднайти раціональну парадигму дослідження української державності. Альтернатива такого підходу – здатність оцінювати й порівнювати державність у вимірі світових процесів сучасності, конкретно-історичних прикладів окремих територій, описувати в контексті зрозумілої дослідникові і читачеві методології й термінології.

Теоретичною основою дослідження стали наукові праці Крайга Гріна (Craig Green) (Green, 2020, р. 1–70), Кеннеса Н. Овенса (Kenneth N. Owens) (Owens 1987, р. 2–9), Волкера Массесона (Walker Matheson) (Matheson 1939, р. 131–140), Карлоса Ромеро-Барцело (Carlos Romero-Barcelo) (Romero-Barcel, 1980, р. 60–81), Байрда Стілла (Bayrd Steell) (Steell, 1936, р. 189–204), Джона Харріса (John S. Harris), (Harris, 1955, р. 140–150), Джона-Пола Химки (John-Paul Himka) (Himka, 1949, 1988; Дж.-П. Химка, 2002), Романа Шпорлюка (Шпорлюк, 2000) тощо.

Науковий інтерес до проблем державності у світовій історіографії існував і підживлювався впродовж усього ХХ ст., однак досі бракує напрацьованого інтегровано-теоретичного підходу до її вивчення (зокрема української державності), системного дослідження порушеної проблеми. Мета статті – проаналізувати і порівняти здобутки світової англомовної та української історіографії як її складової щодо семантичного ряду, смислового навантаження дефініції «державність»; переосмислити теоретичні підходи в умовах асиметричних викликів, усвідомленої боротьби за утвердження миру, себто миротворчості; забезпечення конкурентоспроможності держави через потребу одержати новий теоретичний результат. Причиною написання статті стала потреба в умовах асиметричних викликів переоцінити напрацювання української історіографії крізь аналітичні підходи західних учених та західні схеми оцінки національно-визвольних рухів і, як результат, державотворчих процесів. Під асиметричними викликами треба розуміти нерівноцінні відносини на міжнародній арені між державами різних рівнів, відмінність співвідношення ролі, місця, різної геополітичної значимості, потужності, рівня впливу суб'єктів міжнародних відносин на міжнародне середовище.

У світовій науці «державність» як наукову категорію досліджують історики, політологи, економісти- та юристи-міжнародники. У ретроспективному відображенні незалежної конкретно-історичної форми державно-політичної організації суспільства «державність» – це категорія історії. Історики розуміють її як ознаку незалежної держави. У світовій історіографії «державністю» визнають процес набуття, проголошення, створення власної держави або здобуття адміністративними одиницями

окремої держави права на самоврядування та незалежність у прийнятті рішень щодо свого політичного життя. В українській історіографії дослідження державності накладається на схему-періодизацію української історії, яку розробив учений-історик, академік Всеукраїнської академії наук (ВУАН) Михайло Грушевський, заклавши в її основу тяглість у часі й континуїтет української державності. Вчений у травні 1904 р. оприлюднив її у статті «Звичайна схема руської історії й справа раціонального укладу історії східного слов'янства» (Грушевський, 1904). Періодизацію, яку він послідовно довів від доби Київської Русі до процесів державотворення першої чверті XX ст., наші сучасники поширили на останню чверть XX ст. – чергову хвилю українського державотворення. Відмінною від періодизації Михайла Грушевського є періодизація світової історії в контексті кросс-культурної взаємодії Джері Бентлі (Jerry H. Bentley) (Bentley, 1996, р. 749–770) крізь призму теорії Вільяма Гріна (William A. Green) (Green, 1995, р. 99–111). Ці схеми важливі як окремий погляд на проблему, втім їх некоректно застосовують до європейської історії. Переосмислити інтерпретацію подій у розрізі періодизацій спробували Алмус Ебке (Almuth Ebke) і Кристоф Хаак (Christoph Haack) (Ebke, Haack, 2024, р. 1–14), Ангеліка Еппл (Angelika Epple) (Epple, 2020, р. 43–62), Алегра Фріхель (Allegra Fryxell), Анна Гутгартс (Anna Gutgarts), Оded Стейнберг (Oded Y. Steinberg) (Fryxell, Gutgarts, Steinberg, 2022, р. 1–35) тощо.

Закономірно, «державність» стала предметом досліджень політології. Політичні науки вивчають категорію «державність» як державно-політичну організацію суспільства новітньої доби. Українські політологи не виявляють особливого наукового інтересу до студій і розвитку цього напрямку, натомість західна політична наука перенасичена ретельними науковими дослідженнями європейського виміру державності, взаємозалежності політичного статусу і правосуб'єктності окремих держав, еволюцією державності на різних територіях. У світовій історіографії різні національні наукові школи виявляють стійкий науковий інтерес до власної державності як ознаки незалежної держави.

Економісти-міжнародники досліджують «державність» у контексті розкриття таких категорій, як «національна конкурентоспроможність» і «прибуток», вивчають вплив економічного розвитку на її здобуття й ефекту здобуття державності на економіку, міжнародних економічних відносин на державність у Європі, економічних наслідків для Європи.

«Державність» не стала правовою категорією національного права, тому, природно, її не використовують у національній юридичній практиці та правотворчій діяльності. Втім, юристи-теоретики досліджують «державність» як ознаку державно-політичної організації суспільства, очевидно, перетинаючись і займаючи у сфері досліджень та застосуванні понятійно-категоріального апарату нішу, якій не приділили належної уваги політологи. Власне суто правнича, теоретично важлива проблема юридичної науки про вивчення механізмів забезпечення і гарантування державності досі не досліджена. Заповнюючи політологічну прогалину у вивченні державності, юридична наука уникає досліджень у власній площині, ігнорує законодавчу лакуну.

«Державність» – це категорія міжнародного права, широко представлена у джерелах міжнародного права – договорах і доктринальних працях, оскільки набуття правосуб'єктності державою встановлюється відповідно до норм міжнародного права. У світовій історіографії репрезентована численна кількість теоретичних досліджень із міжнародного права, у яких найпопулярніші – питання визнання державності, тоб-

то міжнародної правосуб'єктності держави. У міжнародному праві критерії міжнародної правосуб'єктності держави такі: постійне населення, визначена територія, уряд, здатність вступати у відносини з іншими державами (Crawford, 1977, p. 111). Теоретична парадигма дослідження української державності в розрізі цих критеріїв, за умови визнання континуїтету і тяглості процесу державотворення в контексті загальноприйнятної в українській історіографії схеми-періодизації М. Грушевського, на мою думку, на сучасному етапі студій могла стати найоптимальнішою й найзатребуванішою з позицій гарантування суверенітету і територіальної цілісності України в моделі нового міжнародного порядку.

Сучасні здобутки української науки у визначенні та вивченні «державності» і представленні наукового результату відтворюються за принципом антитези, не корелюються зі світовими, водночас «державність» стала сферою студій відмінних від світової науки галузей (українські економісти-теоретики не вивчають «державність», юристи-теоретики занурюються в дослідницьке середовище політологів). Зіставлення українського та світового досвіду породжує дихотомію, яка завадила напрацюванню спільної для світової науки теоретичної парадигми дослідження державності. Водночас плюралістичне мислення і множинні підходи демократизують та збагачують наукові дослідження, визначають економічну кон'юнктуру і стан її показників.

Виклик для державності – це порушення умов миру, гарантування суверенітету і територіальної цілісності. Українська державність сьогодні зазнала виклику, який є прямим порушенням миротворчості. Під останньою розуміємо операції збройних сил без застосування зброї, припинення воєнних дій, забезпечення миру. Тому дослідницька база і сформульовані теоретичні підходи мають допомогти подолати цей виклик та його наслідки теоретичним інструментарієм, гарантувати й забезпечити українську державність. Статут Організації Об'єднаних Націй своєю метою визначає підтримку міжнародного миру й безпеки (Статут ООН, с. 5). Його перша стаття передбачає підтримку міжнародного миру всіма колективними заходами та мирними засобами (Статут ООН, с. 7). Суб'єкт міжнародного права самостійно забезпечує суверенітет і державність. В умовах війни суспільство змушене крізь свідомість комбатантів і цивільного населення переосмислити своє ставлення та розуміння миру й миротворчості в умовах забезпечення державності.

Неконвенційна гібридна війна Росії – асиметричний виклик українській державності та державотворенню, однак вона і змушує переглянути теоретичні підходи до дослідження, напрацювати єдину парадигму. Ця асиметрична війна має нищівний вплив на мирне співіснування, позначається на свідомості населення, загрозлива для правосуб'єктності держави, незалежності, територіальної цілісності, тому потрібно нагально вивчати й висвітлювати історію української державності в розрізі критеріїв правосуб'єктності. Збереження державності найкраще забезпечується в умовах миру, тому державність – ознака мирного співіснування незалежних держав. Відтак виникає необхідність переоцінити роль української державності у світовій політиці й безпеці, гармонізувати теоретичні підходи та парадигми досліджень.

Асиметричний виклик у вже упорядкованому світі в умовах створення нового міжнародного порядку – національна конкурентоздатність країни. Тому теоретичні підходи до досліджень української державності синхронно мають врахувати й екстраполювати висновки, одержані під час досліджень державності у світовій економіці. Адже від економічних наслідків набуття саме української державності та міжнародних

економічних відносин відчутний тривалий вплив на світову економіку і, як наслідок, зберігається пряма залежність та зв'язок світової економіки з національною економікою України і навпаки. Теоретичні підходи дослідження української державності мають враховувати економічну самостійність, оскільки теоретичні висновки можуть бути використані для прийняття світових політичних рішень на користь України. Водночас співвідношення економічного розвитку до архітектури безпеки – важливий чинник, який визначає спроможність і витривалість державності. Як наслідок, у країні із високою конкурентоспроможністю менші загрози й виклики державності, вони більш захищені та менш чутливі до зовнішніх політичних або воєнних загроз.

У тривалому ХХ ст. Україна відновила незалежність і в останній його чверті вшосте набула державності: у час Української Народної Республіки, Української Держави доби Павла Скоропадського, другої Української Народної Республіки, Карпатської України, 1941 р. за відновленої Української держави, у 1991 р. як незалежна Українська держава. Всі етапи українського державотворення вели до набуття Україною міжнародної правосуб'єктності. Статус правоздатного суб'єкта міжнародного права вона відновила 2 грудня 1991 року як Українська незалежна держава.

Дотепер в українській історіографії найпоширеніші декілька схем висвітлення історії української державності. По-перше, історично усталився підхід розгляду еволюції української державності, враховуючи тяглість, синкретичність процесу в контексті схеми-періодизації історичного процесу М. Грушевського. Втім, більшість праць з історії України останнього 30-річчя висвітлює історію країни як історію населення на власній території, праці з історії української державності за вказаним принципом найчастіше відтворюють історичні етапи відновлення української державності. Недолік цього підходу – ігнорування факту та чітких меж міжнародно визнаної території, неповне висвітлення міжнародних відносин (оскільки в історії перших п'яти форм української державності нема чіткого розуміння всіх суб'єктів та предмета взаємодії, досі представлене фрагментарне відтворення процесу), постійного населення (а не ситуативних, мігруючих, переселенських груп), подекуди у відтворенні еволюції української державності фіксуємо переміщення уряду, але не надаємо значення тому, що це критерій збереження державності.

По-друге, вже понад 30 років наукові дослідження продовжують утверджувати неоромантичну традицію відновлення української державності, ігноруючи погляд світової історіографії. Теоретичні підходи накладають на популярну схему вивчення національно-визвольних рухів і, як наслідок, здобуття, відновлення чи відродження державності. В українській історіографії ХХ ст. відсутня інтерпретація недружніх дій недержавних акторів, їхнє втручання в державні інтереси, проігнорована або применшена участь і результат протидії державних акторів інтервенціям, інвазіям територій. Міжнародні конфлікти ХХ ст. в Україні українська історіографія класифікує викривлено, відсутня кваліфікація їх як субконвенційних, маріонеткових іррегулярних війн щодо українського народу та його державної території. Результат – утвердження відмінного від світової історіографії понятійно-категоріального апарату, викривлена інтерпретація подій, фрагментарне відтворення державницьких змагань, неповні, незрозумілі світовій науці та міжнародній спільноті висновки, відсутність чіткого розуміння сторін, подій сучасного етапу асиметричної війни в Україні. Це стосується висвітлення національно-визвольних рухів, оскільки наслідком боротьби їх переважної кількості є здобуття державності. Відсутність одностайності в інтерпретації

подій світовою й українською історіографією звужує поле діяльності українського дипломатичного корпусу, позбавляє чітких і правильних формулювань міжнародні документи, затягує воєнні дії в Україні.

По-третє, розгляд історії криз процес боротьби за здобуття державності. Цей підхід має значний недолік – боротьба за незалежність на витку XVII ст. позбавлена застосування термінологічного апарату сучасності й подекуди окремі дослідники не завжди інтерпретують її як змагання за державну незалежність (поширена штучно утверджена думка боротьби за владу окремих угруповань і повне ігнорування впливу й інтересів недержавних акторів в Україні).

Події неконвенційної асиметричної війни в Україні приводять до висновку, що найоптимальніший теоретичний підхід до вивчення української державності – підхід відповідно до забезпечення критеріїв набуття міжнародної правосуб'єктності задля збереження та гарантування української державності і, відповідно, якнайшвидшого забезпечення миру, соборності, територіальної цілісності. Така наукова парадигма дасть змогу сформулювати правдиві громадянські цінності, сфокусувати одностайний погляд, напрацювати спільний для наукового співтовариства понятійно-категоріальний апарат, чіткі висновки міжнародної спільноти із приводу гарантування суверенітету України як суб'єкта міжнародного права. Таке теоретичне осмислення процесу висвітлення еволюції української державності історично виправдане й найделікатніше, оскільки Україна має міжнародну правосуб'єктність і є визнаною державою.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Грушевський, М. (1904). *Звичайна схема «руської» історії й справа раціонального укладу історії східного словянства*. Санкт-Петербург.

Статут ООН: *Статут Організації Об'єднаних Націй*. (2008). Київ.

Химка, Дж.-П. (2002). *Зародження польської соціал-демократії та українського радикалізму в Галичині (1860–1890)*. Київ: Основні цінності.

Шпорлюк, Р. (2000). *Імперія та нації*. Київ: Дух і літера.

Bentley, J. H. (1996, June). Cross-Cultural Interaction and Periodization in World History. *American Historical Review*, 101, 749–770.

Crawford, J. (1976–1977). The Criteria for Statehood in International Law. *British Yearbook of International Law*, 48/1, 93–182.

Ebke, A., & Haack, C. (2024, July 23). Periodisation and Modernity: an Introduction. *History of European Ideas*, 1–14. <https://doi.org/10.1080/01916599.2024.2373542>

Epple, A. (2020). Periodization in Global History: The Productive Power of Comparing. *What in the World? Understanding Global Social Change*, 43–62. <https://doi.org/10.51952/9781529213348.ch003>

Fryxell, A., Gutgarts A., & Steinberg O. (2022). Lost in Time: Periodization and Temporality in Abnormal Times. *Global Intellectual History*, 1–35. <https://doi.org/10.1080/23801883.2022.2093768>

Green, C. (2020). *United/States: A Revolutionary History of American Statehood, 119(1)*. <https://doi.org/10.36644/mlr.119.1.united/states>

Green, W. A. (1995, May). Periodizing World History. *History and Theory*, 34(2) (Issue 34: World Historians and Their Critic), 99–111.

Harris, J. S. (1955). The Politics of Statehood in America. *Parliamentary Affairs*, 9(2), 140–150. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.pa.a052875>

Matheson, W. (1939). Hawaii Pleads for Statehood. *The North American Review*, 247(1), 130–141.

Himka, J-P (1949; 1988). *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century*. London.

Owens, K. N. (1987, Autumn) The Prizes of Statehood. *Montana The Magazine of Western History*, 37(4), 2–9.

Romero-Barcelo, C. (1980, Fall). Puerto Rico, USA: the case for statehood. *Foreign Affairs*, 59(1), 60–81.

Steell, B. (September, 1936). An Interpretation of the Statehood Process, 1800 to 1850. *The Mississippi Valley Historical Review*, 23(2), 189–204.

REFERENCES

Hrushevskiy, M. (1904). *Zvychaina skhema «russkoi» istorii y sprava ratsionalnoho ukladu istorii skhidnoho slovianstva*. Sankt-Peterburh (in Ukrainian).

Statut Orhanizatsii Obiednanykh Natsii. (2008). Kyiv (in Ukrainian).

Rhymka, Dzh.-P. (2002). *Zarodzhennia polskoi sotsial-demokratii ta ukrainskoho radykalizmu v Halychyni (1860–1890)*. Kyiv: Osnovni tsinnosti (in Ukrainian).

Shporliuk, R. (2000). *Imperiia ta natsii*. Kyiv: Dukh i litera (in Ukrainian).

Bentley, J. H. (1996, June). Cross-Cultural Interaction and Periodization in World History. *American Historical Review*, 101, 749–770 (in English).

Crawford, J. (1976–1977). The Criteria for Statehood in International Law. *British Yearbook of International Law*, 48/1, 93–182 (in English).

Ebke, A., & Haack, C. (2024, July 23). Periodisation and Modernity: an Introduction. *History of European Ideas*, 1–14. <https://doi.org/10.1080/01916599.2024.2373542> (in English).

Epple, A. (2020). Periodization in Global History: The Productive Power of Comparing. *What in the World? Understanding Global Social Change*, 43–62. <https://doi.org/10.51952/9781529213348.ch003> (in English).

Fryxell, A., Gutgarts A., & Steinberg O. (2022). Lost in Time: Periodization and Temporality in Abnormal Times. *Global Intellectual History*, 1–35. <https://doi.org/10.1080/23801883.2022.2093768> (in English).

Green, C. (2020). *United/States: A Revolutionary History of American Statehood*, 119(1). <https://doi.org/10.36644/mlr.119.1.united/states> (in English).

Green, W. A. (1995, May). Periodizing World History. *History and Theory*, 34(2) (Issue 34: World Historians and Their Critic), 99–111 (in English).

Harris, J. S. (1955). The Politics of Statehood in America. *Parliamentary Affairs*, 9(2), 140–150. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.pa.a052875> (in English).

Matheson, W. (1939). Hawaii Pleads for Statehood. *The North American Review*, 247(1), 130–141 (in English).

Himka, J.-P. (1949; 1988). *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century*. London (in English).

Owens, K. N. (1987, Autumn) The Prizes of Statehood. *Montana The Magazine of Western History*, 37(4), 2–9 (in English).

Romero-Barcelo, C. (1980, Fall). Puerto Rico, USA: the case for statehood. *Foreign Affairs*, 59(1), 60–81 (in English).

Steell, B. (September, 1936). An Interpretation of the Statehood Process, 1800 to 1850. *The Mississippi Valley Historical Review*, 23(2), 189–204 (in English).

OLGA MALIUTA

PhD (History), Associate Professor

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1970-7260>

e-mail: maliutaov@gmail.com

**RETHINKING THEORETICAL RESEARCH APPROACHES
TO THE STUDY OF UKRAINIAN STATEHOOD
IN THE CONTEXT OF ASYMMETRIC CHALLENGES, PEACEMAKING
AND COMPETITIVENESS OF THE COUNTRY**

Based on the analysis of written foreign and Ukrainian sources, the relevance of the study of Ukrainian statehood has been determined. The meaning and application of the definition of «statehood» in world and Ukrainian science have been studied. The difference in the semantic series underlying the same definition by Ukrainian and foreign scientists has been revealed.

The need to rethink theoretical approaches to the study of statehood as a condition for the existence of international security, conditioned by the creation of a new international order, the need to interpret one's own national historiographical baggage in accordance with the needs of the world dimension and to find a rational paradigm for the study of Ukrainian statehood has been determined. An alternative to such an approach has been identified as the ability to evaluate and compare statehood in the dimension of world processes of modernity, specific historical examples of individual territories, and to describe in the context of a methodology and terminology that is understandable to the researcher and reader.

The need of the scientific community to have clear approaches to the study of Ukrainian statehood, to apply the conceptual and categorical apparatus equally to all processes of the struggle for statehood, state-building has been studied. The achievements of world and Ukrainian historiography in studying the category of «statehood» have been compared. It has been established that in world science the scientific category of «statehood» is studied by history, political science, international economics and international law. Statehood has been studied in the context of the views of historians, political scientists, international economists, international lawyers.

«Statehood» has been considered in the context of research on international economics as the ability of achievements and the influence of economic development on the acquisition of statehood and the effect of influence on the economy and vice versa – of international economic relations on statehood. Four scientific paradigms of the study of Ukrainian statehood have been considered, their advantages and disadvantages have been determined, and the possibility of coexistence in democratic conditions of the scientific environment has been identified. The possibility of rethinking theoretical approaches to the study of Ukrainian statehood in the light of international law criteria has been investigated. Based on the results of a thorough analysis of scientific research, it has been determined that the most optimal theoretical approach to the study of Ukrainian statehood is an approach that ensures the criteria for acquiring international legal personality: a permanent population, a defined territory, a government, and the ability to enter into relations with other states.

Key words: statehood, theoretical approaches, Ukrainian statehood, peacekeeping, competitiveness.